

УДК 338

Андрушків Б.М. – д.е.н., проф., Богданюк С., Шевчук Т. – ст. гр. БУМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОКРЕСЛЕННЯ РОЛІ ІННОВАЦІЙ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЗРОСТАННІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: д.е.н., проф. Андрушків Б.М.

Andrushkiv B.M., Bohdanyuk S., Shevchuk T.
Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ENHANCING THE ROLE OF INNOVATIONS IN THE ECONOMIC GROWTH OF DOMESTIC ENTERPRISES

Supervisor: PhD. Andrushkiv B.M.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, управління інноваціями.
Keywords: innovation, innovation development, innovation management.

Кожне підприємство є системою тривимірною, тобто розвивається у просторі, часі (циклі) та накопичує свій енергетичний потенціал за рахунок ефективного управління. Інноваційний підхід розглядає поетапний, причинно-наслідковий розвиток підприємства, як системи в узгодженні просторових параметрів діяльності та часовому циклі із кількох фаз, що утворюються за рахунок причинно-наслідкових зв'язків: структуроутворенні, організації та розширенні внутрішніх взаємозв'язків, управлінні внутрішніми та зовнішніми взаємозв'язками, перехідній фазі системи в нову якість. Чотири фази поетапного розвитку кожної системи відіграють свою причинно-наслідкову роль і у виборі стилю управління. Систематичне виконання всього комплексу завдань розвитку працівника надає можливість спрямувати на розвиток та контролювати компетенції співробітників, збалансувати цілі, бажання, очікування, претензії та потреби працівників підприємства. Оскільки командна робота поєднує виконання робіт, обмін досвідом, навчання, і приводить до загального успіху, то для її формування потрібно згрупувати людей, які мають взаємодоповнюючі навички та характери, спільні цілі, прихильність один до одного, вміння сприймати та впроваджувати нововведення. Вважаємо, що ефективні команди за інноваційного підходу повинні мати ряд характерних ознак: зрозуміла мета та завдання інноваційного розвитку, які визнаються всіма учасниками; узгодженість, гармонія психологічного клімату та відчуття довіри до кожного члену колективу; здатність ефективно вирішувати інноваційні завдання та долати при цьому внутрішні конфлікти; здатність навчатися колективно на базі групового досвіду; взаємна узгодженість особистих рис з необхідними знаннями та навичками інших; сприйняття кожним свого місця та ролі у команді, та ролей інших; комфортна атмосфера при впровадженні нововведень; постійне та безперервне навчання; наявність лідерів, які сприяють розвитку здібностей команди; відкритий доступ до інформації.

Запровадження ефективних механізмів розвитку інноваційної діяльності підприємств усіх галузей промисловості повинно здійснюватися з обов'язковим дотриманням певних вимог, серед яких основними є: беззаперечне дотримання у господарській діяльності вимог об'єктивних економічних законів; формування середовища для здійснення інноваційного розвитку підприємств; оптимізацію правового забезпечення здійснення інноваційної діяльності у державі. Ефективність

перебігу та регулювання інноваційної діяльності залежать від дієвості інструментарію її здійснення на промисловому підприємстві. Для цього потрібно: у стратегії розвитку суб'єктів господарювання чітко визначати пріоритети інноваційної діяльності; формувати відповідні елементи інфраструктури (організаційно-координаційні підрозділи, інформаційно-аналітичні та консультаційні мережі), що забезпечать ефективну реалізацію визначених у стратегії вітчизняних підприємств пріоритетів щодо інноваційної діяльності; формувати ефективний мотиваційний механізм щодо здійснення інноваційної діяльності; забезпечити з боку власника (керівництва) моніторинг та контроль за ходом реалізації заходів інноваційної політики суб'єктів господарювання.

Система управління підприємства інноваційного спрямування має на меті поетапне забезпечення високих темпів інноваційного розвитку та зростання ефективності діяльності підприємства та його підрозділів. Діяльність підприємства з такою системою управління є найбільш ефективною формою, що позначається і на механізмі управління, в якому основну увагу приділено інноваційним завданням, органам, функціям управління та відповідному моделюванню інноваційного розвитку. Отже, інноваційний механізм управління підприємством повинен урахувати всі аспекти розвитку підприємства у просторі функціонування та часі (життєвому циклі), на основі закономірностей розвитку систем. Інноваційний механізм управління підприємством у сучасних умовах – це цілісна система основних елементів, які регулюють процес поетапного управління інноваційною діяльністю підприємства для досягнення поставленої мети. У структуру інноваційного механізму управління підприємством повинні входити елементи державного нормативно-правового регулювання діяльності, ринкові механізми цієї діяльності, внутрішні механізми регулювання окремих аспектів управлінської інноваційної діяльності, система конкретних методів та засобів її здійснення. Для вирішення проблеми розвитку підприємства на будь-якій стадії життєвого циклу товару (стратегічний маркетинг, НДДКР тощо) необхідно розробляти і впроваджувати нововведення. Кожна країна одночасно використовує всі джерела розвитку. Конкурентоспроможність і ефективність економіки визначаються інноваційною складовою розвитку. Чинники виробництва та інвестиції є засобами науково обґрунтованої інноваційної діяльності, а не її метою. Різновидами інноваційної діяльності можуть бути: підготовка й організація виробництва, що охоплюють придбання виробничого устаткування та інструменту, зміни в них, а також процедурах, методах і стандартах виробництва та контролю якості, необхідних для створення нового технологічного процесу; передвиробничі розроблення, що охоплюють модифікацію продукту і технологічного процесу, перепідготовку персоналу для застосування нових технологій і устаткування; маркетинг нових продуктів, що передбачає види діяльності, пов'язані з випуском нової продукції на ринок; придбання нематеріальної технології у формі патентів, ліцензій, ноу-хау, торгових марок, конструкцій, моделей і послуг технологічного змісту; придбання матеріалізованої технології – машин й устаткування, які за своїм технологічним змістом пов'язані з впровадженням продуктових або процесних інновацій; виробниче проектування, що передбачає підготовку планів і креслень для визначення виробничих процедур, технічних специфікацій.